

Összefoglaló a közös konzerválási- és restaurálási munkálatokról

Az INTERREG V-A Ausztria-Magyarország Programban megvalósuló ArcheON (ATHU121 számú) projekt keretében elkészült a mind a 6 helyszínen feltárt leletanyag közös konzerválási- és restaurálási dokumentációja a már korábban kidolgozott közös módszertani kézikönyv, valamint hatályos törvényi előírások szerint. A töredékek tisztítása és ragasztása során néhány kiemelt kultúrtörténeti jelentőséggel bíró régészeti tárgyat sikerült az utókor, valamint a későbbi tudományos feldolgozás számára összeilleszteni és megőrizni. Jelen rövid összefoglalóban három régészettörténeti szempontból legjelentősebb leletanyag kerül bemutatásra:

Edények a lengyeli időszak formálódó korai időszakából

Az ásatás során feltárt hosszúház két hosszanti árkából (*Längsgrube*) rendkívül nagy mennyiségű kerámiatöredék, pattintott kőeszköz és állatcsont került elő. A nagyszámú kerámia között plasztikus állatalkalakkal (bika, madár) ellátott és festett töredékek is napvilágra kerültek, de találtunk egy-két idoltöredéket is. A számos, zömmel dunántúli nyersanyaglelőhelyekről származó pattintott kő között voltak kifejezetten izgalmas darabok is.

A kerámiatöredékek restaurálása és konzerválása több összeillő edényt eredményeztek. Ezek mindegyike igen jellemző főleg a lengyeli kultúra korai fázisára: durván soványított kézzel formázott kihajló peremű gömbös testű, valamint enyhén S-profilú fazekak és mélyhasú tálak, oldalukon vagy vállukon rátett dudorral vagy kettős púppal.

Urnák a Hallstatt-időszakból

A halomsír feltárása során nagyobb mennyiségű kerámiatöredék, valamint valószínűleg még a halotti máglyán megégett bronztöredék, többek között egy karperec töredéke került elő. A sírkamrában megtalált kerámiadarabok két nagyobb urna, valamint néhány tál töredékei köré csoportosultak. Az összeillesztett tárgyak alapján a sírba a halottal

együtt egy nagyobb, meanderekkel díszített vörös urnát, egy sötétfekete, a fémedényeket utánzó felszínnel ellátott napkoronggal és erőteljes bordákkal díszített urnát, valamint két kisebb rátett bordákkal díszített tálat helyeztek be. A jellegük és formájuk alapján az edényeket valamikor a HaC2 időszakában készíthették el.

A halom hatalmas földkúpja a későbbi időszakokban is mindig felkeltette az erre haladó kultúrák figyelmét. Így történhetett meg, hogy a halom feltöltött földjébe utólagosan, egy egymásba rakott edényt helyeztek el, valószínűleg rituális célzattal, még valamikor a népvándorláskor utolsó évszázadaiban.

Római kori fallosz alakú medál – Romkert

A Romkert területén feltárt nagyszámú lelet egyik legérdekesebb darabja a 4. szelvény korai, Kr.u. 1-2. századi feltöltési rétegéből előkerült nyakba akasztható bronz amulett.

A római korban élt emberek számára természetes volt, hogy a világ tele van látható és láthatatlan veszélyekkel. A balesetek, betegségek, szerencsétlenségek mögött gyakran természetfölötti hatalmak neheztelését, emberi rosszakaratot, szemmel verést, vagy akár ártó varázslatokat sejtettek.

Az ilyen veszélyek ellen már a születéstől kezdve védekezni kellett. Az újszülötteket és kisgyermeket különösen veszélyeztetetteknek tartották, ezért nyakukba csontból, fémből vagy borostyánból készült bajelhárító amuletteket, nyakláncokat helyeztek. Ezeken az ékszereken gyakoriak a fallosz alakú medálok, amelyeket különösen hatékonynak vélték az ártó szándékú lények elűzésre és a szemmel verés elleni védekezésben.

